

LVIII. VTSZ TALÁLKOZÓ

2011.

SIKONDA

SIKONDAI SALÁTA

*ÚJRA ITT VAN, ÚJRA ITT VAN, ÚJRA ITT VAN A NAGY CSAPAT,
CSAPJAD ÖSSZE, CSAPJAD ÖSSZE, CSAPJAD ÖSSZE A MANCSODAT !
ÚJRA HALLOM, ÚJRA HALLOM, ÚJRA HALLOM A HANGOKAT
LÉGY A VENDÉGÜNK, LÉGY AZ EMLÉKÜNK
ÜNNEPELJÜK MEG AZ ÚJ TALÁLKOZÁST !
ÉS HOGY ELFÉRJÜNK , ARRÁ MEGKÉRÜNK,
NE CSINÁLJ FELFORDULÁST !*

BAKANCSBAN VASPARIPÁVAL !

KÖSZÖNTŐ

Ahogy a címlapon is jeleztem újra együtt a „nagy csapat”: a vasutas turisták csapata. Sikondán már volt találkoznánk, és reméljük ebben az évben is emlékekben gazdag programokban lesz részük a résztvevőknek, és a baráti kapcsolatok is tovább erősödnek !

Bartók Julianna

SIKONDA BEMUTATÁSA

EGY ÉSZAK-BARANYAI TELEPÜLÉS, KÖZIGAZGATÁSILAG KOMLÓHOZ TARTOZIKA MECSEK ÉSZAKI OLDALÁN, PÉCSTŐL ÉSZAKRA 18 KILOMÉTERRE, KOMLÓTÓL NYUGATRA 4 KILOMÉTERRE, A 180 MÉTER MAGASSÁGBAN FEKVŐ SIKONDA-VÖLGYBEN TALÁLHATÓ. KÖZELI TELEPÜLÉSEK: CSONKARÉT, MECSEKFALU, KOMLÓ, VÁGOTPUZSTA, ÁRPÁDTETŐ, MALOMHEGY, MÁNFA, SZENTIMRE, VÁGAT.

TÖRTÉNELEM

Sikonda nevét először egy 1797-es térképen említik. A mai település csak 1928 óta létezik, amikor a szénbányászati próbafúrások során melegforrást találtak.

A Mecsek északi oldalán elhelyezkedő Sikonda völgy 1928-ban kezdett fejlődni, - első feljegyzés erről a névről 1797-ből való, ellentétben az Árpád korabeli környékkel - a szénbányák kutató fúrása során feltárt 30-35°C-os szénsavas víz feltárása után. A feltárt víz szénsavas, a középső triász kori mészkőből eredő a 30-35 fokos melegvíz, ami a kémiai vizsgálatok szerint magas nátrium, kalcium, magnézium, hidrokarbonát és emelkedett rádium tartalmú.

A völgy hőmérséklete 4-5 fokkal alacsonyabb, mint az átlaghőmérséklet. A nagy kiterjedésű erdők következtében a levegő relatív páratartalma magas, átlagosan 60-80%, tiszta, por- és füstmentes.

A légköri elektromosság negatív ion túlsúlyt mutat, ami nyugtató hatású. A légnyomás változás viszonylag csekély, s ez is hozzájárul a kímélő klíma jelleghez. 1929-ben a Földtani Intézet a forrás vizét gyógyvízzé nyilvánította. 1930-ban pedig átadják a 35 szobás gyógyszállót, majd pedig az új medencét. A Szanatórium tradicionálisan bányászok rehabilitációs és munka melletti regenerációs kezelését végzi. 1948-ban a szállodából lett bányász-szanatórium. 1978-tól a fejlesztések abbamaradása, majd a bányabezárások miatt hanyatlásnak indult. 1996-ban felújították, 2004-ben wellness-szálló és élményfürdő nyílt a szanatórium mellett. Néhány évvel később a közelben található kempinget és turistaszállót is felújították. Az elmúlt években a folyamatos fejlődés időszaka volt, új épületek jelentek meg. Rövid szünet után a szanatórium komfortfokozata emelkedik, javul a szobák felszereltsége, a krónikus betegek gyógyulása elősegítése érdekében komplementer (természetgyógyászati) módszerek alkalmazása is megjelent a repertoárban.

A szanatóriumnak országos szintű ellátási kötelezettsége van, várnak bármely foglalkozású, illetve nyugdíjas nőket és férfiakat egyaránt. Házaspárokat is.

Az üdülőterületről, rövid túrákkal elérhetjük a Melegmányi Természetvédelmi területet, a Mánfai XII. században épült templomot. Vagy hosszabb kerékpártúrával, vagy autóval benézhetünk Pécsre, Orfűre (Mecsek hegyhátán végiggurulva csodálatos látvány).

Az üdülőterületről, rövid túrákkal elérhetjük a Melegmányi Természetvédelmi területet, a Mánfai XII. században épült templomot. Vagy hosszabb kerékpártúrával, vagy autóval benézhetünk Pécsre, Orfűre (Mecsek hegyhátán végiggurulva csodálatos látvány).

Az üdülőterületről, rövid túrákkal elérhetjük a Melegmányi Természetvédelmi területet, a Mánfai XII. században épült templomot. Vagy hosszabb kerékpártúrával, vagy autóval benézhetünk Pécsre, Orfűre (Mecsek hegyhátán végiggurulva csodálatos látvány).

NEVEZETESSÉGEK

SZANATÓRIUM

Építésének ideje 1927. A tervező nevét eddig nem sikerült kideríteni. A korstílusát tekintve az épület nehezen behatárolható, hiszen az eklektika, a szecesszió és a modern törekvések korában született meg a szanatóriumi épület, de romantikára jellemző jegyek fedezhetők fel a régi épületszárnyon. A társalgótermekben található növényornamentikás díszítésű cserép-kályhák viszont barokkos részletezettségűek, szecessziven formáltak. Úgyesen, jól átgondoltan telepített épületről beszélhetünk, hiszen a közlekedési úttól visszahúzódva, egykor tágas parkon keresztül közelíthettük meg a sikondai szanatórium fő épületét. Az épület tömege nem akarja túllépni fákkal övezet környezete öle

SIKONDAI SALÁTA

lését, nem hivalkodik, még a hozzáépített „modernebb” traktusokkal sem. Arányrendszerét tekintve is mérték-tartó. Homlokzati megjelenésében uralkodó a vakolt, színezett felület. A főbejáratot kihangsúlyozandó, a ki-ugró tömeg bejárati nyílásait kőkeretezéssel látták el. Szintén kőfa-lazarú az alagsor főútra néző falazata, és kőtámfalas „kíséretet” kaptak az épület előtti parkban lévő lépcsők is. Az épület, korának egyedülálló kultúr-történeti értéke, méltán került helyi védelem alá.

WELLNESS HOTEL

A Mecsek festői völgyében feltörő forrásokra épült exkluzív wellness fürdő és 3 csillagos szálloda szeretettel várja Önt az év minden napján. Légh kondicionált szobákkal, saját forrásból táplálkozó, termálvízű szabadtéri élményfürdővel, nyitott sportmedencével és termálvízű fedett medencével várja a kapcsolódni, gyógyulni vágyó vendégeket. A szálloda wellness részlege a test és lélek vitalitását, regeneráló pihenését és energiával való feltöltődését biztosítja

FÜRDŐDÍJAK :

(A szauna díjak benne foglaltaknak az árban)

Karórás jegyek:

Felnőtt - Első 2 óra fürdődíja: 800.- Ft
Gyermek*/Nyugdíjas - Első 2 óra: 600.- Ft
Fürdő díj a 3. órától (Felnőtt): 300.- Ft
Fürdő díj a 3. órától(Gy/Ny):200.- Ft

Egész / fél napos jegyek:

Felnőtt egész napos: 1.600.- Ft
Felnőtt fél napos (15 órától):1.100.- Ft
Gyermek/Nyugdíjas egész napos: 1.100.-Ft
Gyermek/Nyugdíjas fél napos (15 órától): 800. - Ft
Családi jegy (2 felnőtt+2 gyermek): 4.800.-Ft
Éjszakai fürdő:1.300.-FT

Gyermek: 3-18 éves korig, 3 év alatt a belépés díjtalan

NYITVATARTÁS:

Hétköznapokon: 09:00 - 20:30
Hétfélgén: 08:00 - 20:30

IFJÚSÁGI TÁBOR

TERMÉSZETBARÁTOK HÁZA

SIKONDAI TAVAK:

Két mesterséges tó, amely egyrészt a horgászat kedvelőit szolgálja, másrészt fedett tószínpadával és a hozzá tartozó fedett nézőtérral kulturális rendezvények színtere. Itt rendezik meg nyaranta a Tóp-Art Fesztivált. A kisebbik, kis szigettel a közepén, fenyőfákkal, bükkal, madárberkenyével borított partjával, az öreg halórházzal már látványnak sem utolsó. Vízében ponty, amúr, rengeteg kárász, lapátdévérék, csuka, harcsa, süllő: egy magyar horgász számára ideális

SIKONDAI SALÁTA

feltételek egy kiadós hétfégi kiruccanáshoz. Ha pedig a horgászbótot otthon hagyva csupán pihenni, sétálni szeretnének egy jót, akkor is ajánlható a környék. Kiépített sétálóút, vízparti büfé, egy hangulatos kis étterem, és úgy fél kilométerre pedig ott a közelmúltban megépült Sikonda élményfürdő.

A nagyobbik tó is fantasztikus élmény. A büfé felőli oldal kitűnő szórakozást nyújthat családos horgászoknak, hiszen kényelmesen elfér az egész pereputty. A szemben lévő oldal inkább magányos farkasok horgászhelye, beülve két bokor és egy tölgy társaságába, beetelve négy tuskó mellé a parttól tíz méterre, csendben, teljesen ellazulva pecázni, nem kis eséllyel: ez sokunk vágya. Itt mindenki megtalálja hozzá a feltételeket. A tó néhány néhány évvel ezelőtt tisztítva lett, és a halfauna újra lett telepítve, melynek zömét ponty, amúr és hatalmas kárászok alkotják. Rengeteg csukaivadék lett a vízbe helyezve, ezek néhány év múlva horgászhatók lesznek.

A vizekre napijegyet a halórnél válthatunk. Ugyanitt minden szükséges információt beszerezhetünk a vízről, a lehetőségekről, közeli programokról.

SIKONDAI TANÖSVÉNY

A TÁJÉKOZTATÓ TÁBLÁK SEGÍTSÉGÉVEL MEGISMERKEDHETÜNK A MECSEKI ERDŐK JELLEMZŐ LÁGYSZÁRÚ NÖVÉNYFAJAIVAL, FÁIVAL, A LEGGYAKRABBAN ELŐFORDULÓ MADÁRFAJOKKAL, KISEMLŐSÖKKEL ÉS AZ ERDEI NAGYVADFAJOKKAL, NYOMUKKAL ÉS EGYÉB BEAZONOSÍTÁSUKRA ALKALMAS HÁTRAHAGYOTT JELEKKEL. MEGTUDHATJUK, HOGY MI A AZ EMBER FELADATUK AZ ERDÉSZEKNEK, HOGY LESZ A CSEMETÉBŐL IDŐS FA ÉS HOGY MILYEN SOKOLDALÚAN HASZNOSÍTHATÓ A KITERMELT FAANYAG SZÁMÁRA.

1. A fa szerkezete : A fa szerkezetének bemutatása évgyűrű elemzéssel.

2. Az erdő leggyakoribb fái: A táblán a Mecsek jellegzetes fafajai láthatók, a fafaj fényképével, levelének, termésének bemutatásával.

3. Az erdő vadjai: megismertet a Mecsekben előforduló leggyakoribb vadfajokkal (borz, gímszarvas, róka, őz, mezei nyúl, nyest, menyét, vaddisznó), azok lakóhelyével, lábnyomaikkal, ürülékükkel.

4. Az erdő leggyakoribb lágyszárúí: A Mecsek leggyakoribb kora-tavaszi, nyár eleji, nyár végi és őszi virágait bemutató tábla.

5. A talaj és a talaj lakói: A Mecsekben előforduló leggyakoribb talajtípusokat (váztalajok, barnaföld, lejtőhordalék talaj) talajszelvényen ábrázolják. Továbbá információk találhatóak a talaj felépítésére, élőlényekre vonatkozóan is.

6. Az erdő apró állatai: A Mecsek leggyakoribb és legismertebb ízeltlábúit, kétélűit, hüllőit, madarait ismerhetjük meg.

7. Erdőgazdálkodás: Az erdész feladatainak, az erdőgazdálkodás folyamatának megértését segítő tábla.

SIKONDA KÖRNYÉKÉN....

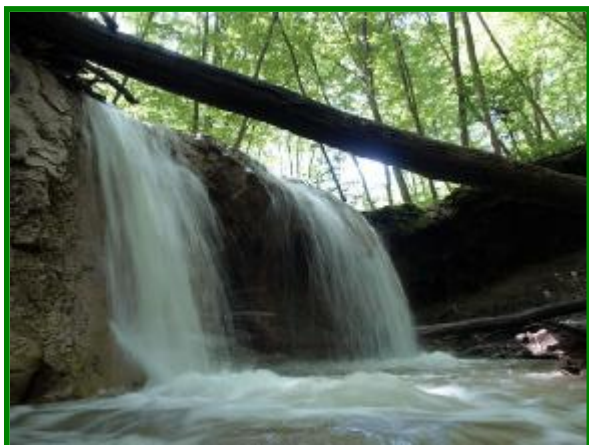
A MELEGMÁNY-VÖLGY „LÁGY ÖLÉN”

A Középső-Mecsek egyik legszebb szurdoka a Meleg-mányi-völgy. Öreg tölgyesek, bükkösök, ritka, értékes növények találhatóak itt. **A fátyolvízesések** a Melegmányi-patakot tagoló mésztufa lépcsőkön jönnek létre. Csapadékos időszak után közel 6 méter magas mésztufa lépcsősoron csobog le a víz. A mésztufagátakat a víz magának építi: a patakban levő nagy mennyiségű oldott mésztartalom a patakba dőlő

faágakra, gallyakra kicsapódik, lassan összefüggő tömböket alkotva.

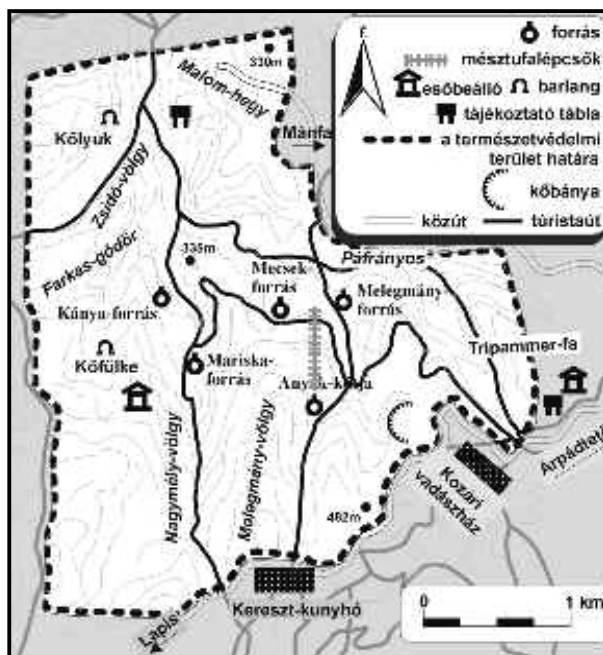
Hasonlóan gyönyörű a Nagy-mély-völgy is. Itt még több vízesés található, mint a Melegmányban, de kevésbé látványosak. Nagy előnye, hogy itt még a leg-

vasszal szinte beborítja a medvehagyma.

TRIPAMMER-FA TÖRTÉNETE

Tripammer Károly volt Pécs első erdőmestere, városi erdőtiszt. 1872-1926. között élt. Nevéhez fűződik a mecseki erdőgazdaság kezdeti, talán legnehezebb időszaka. Ő valósította meg a mecseki irtások helyén az első előnevelő csemetekerteket. Sokat tett a Mecsek erdészeti, és turistaútjainak, kiépítéséért. Az Országos Erdészeti Egyesület tagja volt. Ő tervezte 1903-ban a Mecseknádasdi községi malmot is. Életének 55-ik évében hunyt el. Az emlékére bekerített és táblával ellátott öreg kocsányos tölgy a hetvenes évek elején egy viharban derékba tört, és elpusztult. Az emlék továbbörökítésére az erdészet egy közelében álló fiatal kocsányostölgyet jelölt ki. Fakerítéssel körbe vette, és egy emléktáblát helyezett fel rá Tripammer-fa felirattal.

nagyobb nyári aszályban is látványosak a vízesések, míg híresebb szomszédjában nyáron sokszor alig csordogál a víz.

A két völgy között található a Petnyák-völgy, ahol **az Ágnes-vízesés** másfél méteres magasságával a legnagyobb vízesés a Mecsekben.

A Mély-völgyi-kőfülke és a Mánfai-kőlyuk látványos hasadék a hatalmas mészkőszikláknak. A Kőlyuk alsó, bővízű karsztforrást rejtő ága le van zárva, vizét a komló vízműbe csatlakoztatták.

A völgyek másik nevezetessége, hogy kora ta-

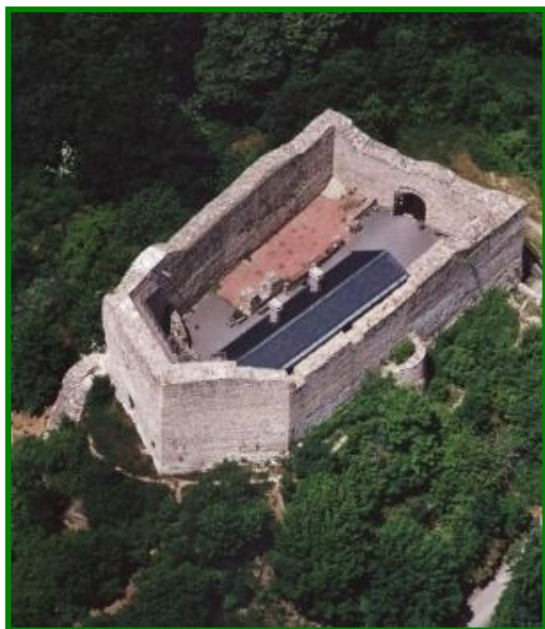

MÁNFAI RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOM

A mánfa Sarlós Boldogasszony templom. A mai Mánfa település nyugati végétől kb. 600 m-re, az országúttól kissé délre, festői völgyben, fáktól részben takartan áll egyik legszebb Árpád-kori eredetű római katolikus falusi templomunk, amelyet Sarlós Boldogasszony tiszteletére szenteltek.

A templom építésze

Nyugati homlokzatát egy karcsú, magas torony uralja, amelynek falát három ikerablak töri át. A hajó aszimmetrikus (északi oldalán a 15. században kiszélesítették). A déli oldalon nyílik a békés kapu, fölötté román stílusú, félköríves záródású ablakok. A szentély négyzetes. A hagyomány szerint a középkori település elpusztult, s a templomtól távolabb települt újra a falu. A templom környekét úgy benőtte az erdő, hogy az épületből semmi sem látszott. Állítólag úgy találták rá, hogy betévedt az erdőbe, és szarvával a torony harangkötelébe akadt egy bika, s ahogy a kötelet rángatni kezdte, megszólalt a harang, amelynek szavára fölfigyeltek a falubeliek, s így rátaláltak a romos épületre. Annyi bizonyos, hogy a templomot 1742-ben állították helyre. 1927-ben restaurálták.

MAGYAREGREGY, MÁRÉ VÁR

Máré vára a Mecsek keleti lejtőjének egyik festői völgye fölött emelkedő, erdővel övezett hegycsúcsán áll, Magyar-egregy határában. A hajdani lovagvár a valamikori fa őrtorony helyén épült a XIII. században, gótikus stílusban. Károly Róbert 1316-ban Bogár Istvánnak adományozta vitézsége jutalmául. Később a móréri Gunyafiak a becsei Töttösnek és Vesszősnek adták zálogba a hozzátartozó birtokkal együtt, majd a Várady család kezén volt.

A XVI. században reneszánsz stílusban újjáépítették. Ekkor már Bakaesi Pál tulajdona. Az ő címerén olvasható: "VIRTUTE ET ARMIS OPTINUIMUS HANC ARCEM" (Vitézséggel és fegyverrel nyertük ezt a várat). 1543-ban a török azonban tüzzel-vassal elpusztította. Mivel hadászati-lag romjaiban is jelentős maradt, a törökök később őrséget állomásoztattak benne.

A harmadik átépítési korszak a szigeti Horváth Márkkal és "rác törökjeivel" hozható kapcsolatba. 1698-ban a pécsi püspök birtokaként, már csak mint elhagyott romot említik.

Ezután közel háromszáz évig gazdátlanul állt Máré vára, csak a Mecsekben megforduló turisták látogatták meg romjait.

A már-már teljesen lepusztult várat az 1960-as években felújították. Múzeumában vártörténeti- és a Kelet-Mecsek élővilágát bemutató kiállítás látható.

A VÁR LEGENDÁJA

MAGYAREGREGYTŐL DÉLRE, A MÁRÉ-VÁRBAN LAKOTT MÁRÉ VITÉZ IFJÚ SZÉP FELESÉGÉVEL. A KÖZELI MIKLÓS-VÁRBAN, SZENTLÁSZLÓN INNEN PEDIG TESTVÉRE A NÖTLÉN MIKLÓS VITÉZ. MÁRÉT A KIRÁLY HADBA SZÓLITOTTA. ELBÚCSÚZOTT FELESÉGÉTŐL AKIT ARRÁ KÉRT, HOGY VÁRJON RÁ HŰSÉGESEN. MŰLTAK AZ ÉVEK, S MÁRÉ NEM JÖTT HAZA. FELESÉGE MÁR ELSÍRATTA, HALOTTNAK HITTE, ÉS SZÍVESEN LÁTTA A SZOMSZÉD VÁR URÁT, AKI EGYRE GYAKRABBAN JÁRT ÁT A BÁNATOS ASSZONYHOZ. MÁRÉ-VÁR ASSZONYA MÁR NEM TÖRÖDÖTT URÁNAK TETT IGÉRETÉVEL. ADDIG-ADDIG MÍG AZ ASSZONYNAK ÉS MIKLÓSNAK SZÉP LÁNYUK SZÜLETETT. A KISLÁNYBÓL MÁR MAJDNEM NAGYLÁNY LETT, MIKOR MÁRÉ MÉGIS HAZATÉRHESETT. MEGTUDTA, HOGY FELESÉGE HŰTLEN LETT HOZZÁ. MINDKÉT VÁRAT MEGOSTROMOLTA, ÁGYÚVAL HALOMRA LÖVETTE. OTT PUSZTULT EL AZ ASSZONY MIKLÓS VITÉZZEL EGYÜTT. LÁNYUK ÉLETBEN MARADT, DE AZ ANYJA MEGÁTKOZTA. AZ ÁTOKKAL SÚJTOTT LEÁNY A HEGY MEGKÖZELÍTHETETLEN BARLANGJÁBAN REJTŐZIK ÉS VÁRJA SZABADULÁSÁT. MINDEN 77. ÉVBEN PIROS PÜNKÖSD HAJNALÁN KISZABADUL, A MÁRÉ-VÖLGYI PATAKBAN FÜRDIK ÉS FÉSÜLI HOSSZÚ HAJÁT. AZ A VADÁSZ VÁLTHATJA MEG AZ ÁTOKTÓL AKI ILYENKOR ARRÁ JÁR ÉS MEGCSÓKOL EGY MEDVÉT, EGY KIGYÓT MEG EGY VARANGYOS BÉKÁT. EDDIG MÉG NEM AKADT ILYEN VADÁSZ...

PÜSPÖKSZENTLÁSZLÓ

Püspökszentlászló falu a Kelet-Mecsekben, a Zengő hegy északi oldalának szűk völgyecskéjében. Közigazgatásilag Hosszúhetény része. Szépen felújított hagyományos házait többnyire hétvégi háznak, vagy a falusi turizmus céljaira használják. Gyönyörű természeti környezete és történelmi hangulata népszerű kirándulóhellyé teszi. A falucskában 32 telek van, jórészt eredeti állapotban megőrzött parasztházakkal és rendezett udvarokkal. Püspökszentlászlón ma már újra több mint 20 állandó lakó él. A hagyomány szerint Szent László király szívesen vadászatott erre és egy vihar elől menekülve egy barlangban húzódott meg. Évszázadokon keresztül volt itt a pécsi püspökök birtoka. A falu a Zengő hegy tövében helyezkedik el.

- Nevezetességei Püspöki kastély és templom (a jó állapotú, de romló kastély nem látogatható). A nyári kastélyt 1797-ben Esterházy Pál László pécsi püspök építtette a falucska végén. Az egykori püspöki nyaralóban tartották házi őrizetben Mindszenty Józsefet 1955. július 17-november 1. között.^[1] Később itt volt rab Grósz József érsek is.
- A kastély melletti arborétum a látogatók előtt is nyitva áll. Esterházy Pál László alapította és utódja, Hettyei Sámuel (a közeli Hettyei-forrás névadója) továbbfejlesztette: összesen 84-féle különleges fa- és cserjefaj népesíti be a világ minden részéről, némelyikük több száz éves. A 20. század elején Zichy Gyula pécsi püspök az arborétum mellett vadasparkot is létesített dél-európai dámszarvasokkal, ezeket azonban az első világháború után a megszálló katonák elpusztították. (A déli demarkációs vonal a közelben húzódott.)
- A kastély mögötti dombon álló Szent László-szobor.
- A jezsuita rendi Váczen Jenő atya alapította Életrendezés Háza.
- A húsvéti bárányles népszokás keresztje a Zengő oldalában.
- Feltárt üvegfüjő kemencék a közelben (a pusztabányai vadászháznál)
- A tréfa szerint Püspökszentlászlón csak egyik oldalon sütik a palacsintát. Aki már járt Püspökszentlászlón, könnyen megérti a tréfát: a meredek völgyoldal miatt a falu egyetlen utcájának csak az egyik, az északi oldalán állnak házak, ezért csak azon az „oldalán” sütnek palacsintát.

200 ÉVE SZÜLETETT LISZT FERENC

Liszt Ferenc (németül *Franz Liszt*) (Doborján, 1811. október 22. – Bayreuth, 1886. július 31.) a 19. század egyik legjelentősebb romantikus zeneszerzője, minden idők egyik legnagyobb zongoraművésze.

Apja, Liszt Ádám, Esterházy herceg uradalmi hivatalnok, korán felismerte fiának kivételes zenei tehetségét, és minden lehetőséget megragadott kibontakoztatására. Liszt kilenc éves korában már nyilvánosság előtt zongorázott Sopronban és Pozsonyban, majd hamarosan műpártoló főurak támogatásával Bécsben folytathatta tanulmányait Czerny és Salieri tanítványaként. 1822. december 1-jén mutatkozott be az osztrák fővárosban. Nagy feltűnést keltő első bécsi koncertjén az akkor 11 éves művészre még Beethoven is felfigyelt. Itt jelent meg nyomtatásban első műve, variációi ugyanarra a Diabelli-témára (keringőre), amelyekre Beethoven híres zongoraművét írta. Az ifjú Liszt bécsi szereplését követően négy nagyszerű pesti, illetve budai koncertje után 1823 őszén atyjával Franciaországba utazott, és az európai művészeti élet központjába, Párizsba költözött.

Felvételét a párizsi Conservatoire-ba Cherubini, az intézmény vezetője gátolta meg, így Bécsben maradt, ahol zeneelméletet és ellenpontot tanult magánúton, közben hangversenykörútra indult. Londoni bemutatkozását számos újabb meghívás követte Franciaországba, Svájcba, majd ismét Angliába. Műsorán többnyire a népszerű operákra írt ábrándok, parafrázisok szerepeltek. 1827-ben egy időre a francia fővárosban telepedett le, ahol a társasági élet ünnepléte lett, tehetségének köszönhetően. Itt ismerkedett meg

Chopinnal, akitől eltanulta a zongorajáték árnyalatait, valamint Berliozszal, akitől a zenekari nyelvet és a programzene új vívmányait sajátította el. Az 1830-as évek végén újabb hangversenykörutakra indult, bejárta egész Európát, Portugáliától Oroszorszáig. 1835-ben a genfi konzervatórium tanára lett. Az 1838-as pesti árvízkatasztrófa károsultjait Bécsben rendezett hangversenyeinek jövedelmével támogatta. Ugyanilyen bőkezűen járult hozzá néhány évvel később a bonni Beethoven-émlékmű létrehozásához. Az oroszországi hangversenykörutak során megismerkedett az orosz komponisták művészetével és szerelmével, lengyel nemesvel, Carolyne Sayn-Wittgenstein [1] hercegnővel, aki a későbbiekben közreműködött irodalmi munkásságában. A negyvenes évek elején Weimarban az udvari színház karmestere lett, itt népszerűsítette és vezényelte kortársai műveit, valamint tanította a kontinens minden sarkából érkező pályakezdő muzikusokat és komponistákat. Liszt élete utolsó évtizedeit Weimar, Róma és Budapest között osztotta meg. A budapesti Zeneakadémia első éveiben készséggel segítette a magyar zenekultúra újonnan kialakuló központját, és vállalta, hogy az év néhány hónapjában itt tanítson.

Liszt rendkívül termékeny zeneszerző volt. Műveinek nagy részét zongorára komponálta, ezek zömének eljátszásához rendkívüli technikai tudás szükséges. Alkotásainak viszonylagos ismeretlensége azzal magyarázható, hogy Liszt rengeteg darabot komponált: mintegy 400 eredeti művének zöme virtuóz zongoramű, szimfónia, szimfonikus költemény, mise. Összesen kb. 1400 művet komponált (beleszámolva eredeti műveit, átíratát stb.), mellyel minden idők egyik legtermékenyebb zeneszerzője. A programzene lelkes támogatója volt. Zenei átíratokkal is foglalkozott, és a legbonyolultabb zenekari művekkel is megbirkózott, mint például Beethoven szimfóniái. Művei a világ minden részén elmaradhatatlan elemei a koncertprogramoknak. Zenei munkássága mellett Liszt rengeteg esszét írt különböző témákról.

A PAPRIKÁS KRUMPLI KULTÚRTÖRTÉNETE

Hogy miért éppen a paprikás krumpli ? Hát ez egy sarkaltos kérdés! VTSZ találkozók ügyeiben jártas turista Barátainknak nem ismeretlen a probléma kör J Aki tudja a választ és a záróünnepséig leadja a később kihirdetett személynek az sorsoláson vesz részt ahol nyerhet valami meglepít !

Kétszáz esztendeje is lehet, hogy egy ismeretlen zseni föltalálta és föltalálta a paprikás krumplit. A hozzávalók, mármint a paprika és a krumpli, indián eredetűek, így azután, ha valaki azt olvasná egy történelmi könyvben, hogy Mátyás király visegrádi palotájának konyhájában illatos paprikás krumpli rotyog az üstben, az éppolyan lehetetlenség, mint az, hogy igazságos uralkodónk a karórájára pillantott, hogy hol késik az ebéd.

Perui méreg

Kezdjük a krumplival: ez a gumós növény a perui magasföldről származik, s a főtt-sült krumplit az inkák birodalmában fogyasztották először. A legkorábbi burgonyaszállítmány 1534-ben érkezett Spanyolországra. Ha azt gondolnánk, hogy a csodagumó gyors sikert aratott, alaposan tévednénk. Nem csoda, mert a burgonya minden föld feletti része mérgező.

Éhezők eledele

Ki hinné: a krumplit eleinte díszbokorként ismerték. Talán ma is így volna, ha a hétéves háború idején nem esik fogságba egy francia patikus, bizonyos Parmentier. A fogoly Hannoverben sétálgatva elnézegette a szerény növényt. Gumóját megviz-

sgálva kisütötte – mármint az az elméletet -, hogy a gumó, és csakis a gumó az emberi táplálkozásra is alkalmas lehetne. Persze nem hitt neki senki.

Hazaérve, 1773-ban tudományos művet írt a krumpli erényeiről, de ügyet sem vetettek volna rá, ha 1785-ben nem pusztít éhínség Franciaországban. A makacs patikus krumpli ültetvényt létesített Párizs határában. A nemesek szemügyre vették, a nép meg ráfanyalodott a gumókra.

Új étel születik

A mexikói származású paprika csak a 18. században találkozott a krumplival. Szerb dereglyéken került az Al-Dunáról a Tiszára, onnan pedig Szegedre. Ott lett belőle örlemény, hiszen a Balkánon egyszerűen belefőzték a csípős ételekbe.

Miután volt már krumpli, az örölt magyar paprika pedig gyorsan terjedt, előbb a föld népe között, aztán a palotákban is (ahol a paprikával hintett pálinkát gyógyszerként használták), a „törökbors” öszszekerült a nem különösebben ízes burgonyafőzelékkel. Lévén pedig addigra már burgonya is, paprikai is, sőt német földről elterjedt a virsli, megszületett a virslipaprikás, amelyet az idegen gyomor nemigen tűrhetett. De a magyar aztán igen! 😊

PAPRIKÁS KRUMPLI RECEPTEK

Klasszikus paprikás krumpli

Hozzávalók:

- ü 1,5 kg krumpli
- ü 15 dkg parasztkolbász
- ü 5 evőkanál olaj
- ü 2 fej vöröshagyma
- ü 1 zöldpaprika
- ü 1 paradicsom
- ü 1 gerezd fokhagyma
- ü 1 evőkanál pirospaprika
- ü 1 kávéskanál örölt kömény

Az olajon pirítsd meg a vöröshagymát. Add hozzá a karikára vágott kolbászt, a zúzott fokhagymát, a pirospaprikát, a köményt, és vízzel öntsd fel. Ha jól összekeverted, tedd bele a kockára vágott krumplit és a felszeletelt paprikát, paradicsomot. Ízlésed szerint sózd meg. Fedd le, és addig főzd, míg a krumpli meg nem puhul.

Zöldborsós paprikás krumpli

Hozzávalók:

- ü 1 kg krumpli
- ü 30 dkg zöldborsó
- ü 5 virsli
- ü 1 fej vöröshagyma
- ü 1 evőkanál pirospaprika
- ü olaj
- ü só
- ü bors

A hagymát aprózd fel, és olajon dinszteld meg. Szórd rá a pirospaprikát, a kockára vágott krumplit, majd öntsd fel annyi vízzel, hogy éppen ellepje. Ízlésed szerint sózd, borsozd. Ha már majdnem megpuhult, tedd bele a felkarikázott virsli és a zöldborsót. Addig főzd, míg már csak egy picit marad alatta.

Tejfölös paprikás krumpli

Hozzávalók:

- ü 2 kg krumpli
- ü 30 dkg füstölt kolbász
- ü 15 dkg liszt
- ü 2 kis doboz tejföl
- ü 2 tojás
- ü 1 dl olaj
- ü 1 fej hagyma
- ü só
- ü bors
- ü piros fűszerpaprika
- ü delikát

Az olajon párold meg a hagymát. Szórd rá a piros paprikát, és öntsd bele a kockára vágott krumplit is. Ha a krumpli már félig puha, add hozzá a felkarikázott kolbászt is. Ízlés szerint fűszerezd. Ha a krumpli megfőtt, akkor a tojásokból és a lisztből készült nokedlitésztát szagasd ki. Rögtön ezután keverd hozzá a tejfölt. Hagyd, hogy felforrjon, majd tálalható is.

Tojásos paprikás krumpli

Hozzávalók:

- ü 2 kg krumpli
- ü 50 dkg liszt
- ü 3 dl víz
- ü 2 dl olaj
- ü 2 tojás
- ü 1 szál kolbász
- ü 1 fej vöröshagyma
- ü 1 zöldpaprika
- ü 1 paradicsom
- ü piros paprika
- ü só
- ü delikát

Az apróra vágott hagymát olajon dinszteld meg. Szórd rá a piros paprikát, és gyorsan öntsd fel vízzel. A krumpli-, a paradicsom- és a paprikadarabokat dobd bele. Hagyd, hogy majdnem megpuhuljanak. Tedd bele a felkarikázott kolbászt is, és főzd így néhány percig. A keményre főzött tojásokat vágd nagyobb darabokra, majd keverd bele a paprikás krumpliba, és tedd vissza a tűzre. Hagyd még néhány percig főni, majd tálalható is.

És ha már paprikás krumpli és nyár, akkor dinnye, főtt kukorica és kovászos uborka, lánykori nevén koviubi. Láthatjuk, ahogy ott napoznak kis tányérral letakarva az üvegekben a teraszokon, erkélyeken, ablakpárkányokon. Hogy kell jól csinálni, könnyű-e elrontani (igen).

A kovászás folytán pár nap alatt elkészül a kiváló csemege.

Maga a folyamat tulajdonképpen erjesztés, savanyítás, rövid ideig tartó (mert hamar elfogy a végtermék) tartósítás. A kémiai folyamat során a cukorból alkohol lesz a kenyérben található élesztő segítségével. Tudományosan ez a tejsavas erjedés, amiben a sónak is nagy szerepe van. A kenyér tehát nélkülözhetetlen, viszont a napfény nem kötelező, a lényeg a meleg. Az alap az uborka kovászoslása. Erről a zöldségféléiről érdemes tudni, hogy évezredek konyhai alapanyag, már az indiánoknak is barátja volt. Legtöbbször salátát készítettek belőle, savanyították, illetve körítésnek használták. Már ők is azt tartották, minden formájában jót tesz az emésztésnek. A magyar konyha is régről ismeri ezt a zöldséget és a legegyszerűbb savanyítási eljárást, a kovászoslást.

Nem a napfény a lényeg, hanem a meleg !

A több ezer éve ismert uborka nálunk a 17. század óta elterjedt. Rokonai a cukkini és a különböző dinnyefélék, de igazából ez egy tökféle és ezek közül is az egyik leggyakrabban fogyasztott zöldség a világon. Tiberius császár annyira kedvelte, hogy hadjárataira hordozható üvegházakat vitt magával. Szerencsére nekünk erre már nincs szükségünk. A zöldségesek, áruházak „kovászolni való” jelzővel segítik a kezdő kovászoslót. Amúgy a 10–15 centiméter hosszú, ún. fürtös csemege fajtájú, testesebb és hibátlan uborkák a legjobbak. Az alaprecepthez uborka, kapor, só, szikkadt kenyér és fokhagyma kell. És persze sok-sok napfény, illetve az említett meleg.

Az uborkák mindkét végükön hosszában bevágva, hogy jól át tudja járni a kovászos lé, szorosan egymás mellé kerüljenek az üvegbe egy nagy csokor kaporral körítve. Fontos, hogy az üveg és uborkánk nagyon tiszta legyen, mert különben a savanyúságunk felforr. Akkor is ez történik, ha az uborka túl öreg, vagy a végei keserűek, ezért jobb, ha ezeket eltávolítjuk. Felöntő lé: a felforralt vízhez literenként 4–5 dekagramm só kerüljön.

A leve iható és frissít !

Amikor kihűlt, az uborkára kell önteni. A tetejére tegyünk tenyérnyi szikkadt kenyeret. A legjobb a barna kenyér, méghozzá a vége, lefelé fordítva, hogy könnyebb legyen majd kivenni. Az üvegbe ízlés szerint fokhagymát, tisztított tormát és friss meggyfalevelet, szőlőlevelet is lehet tenni. Időjárástól függően 2-4 nap múlva teszteljük, hogy megfelelő-e a kovászkodás foka, majd egy nagy tábla szedjük a ropogós kovászos uborkákat, rászűrjük a levet, lefedjük, hűtőbe tesszük. És kezdhetjük is legyártani a következő adagot, hogy folyamatos utánpótlásunk legyen. A leszűrt kovászlében a hűtőben két hétig lehet tárolni. Mehet bele babérlevél, csombor, szemes bors, tárkony, csípős paprika és akár toma is.

96%-os víztartalma miatt igazán frissítő, energiaszegény és zsírt sem tartalmaz, fogyókúrázók is bátran fogyaszthatják A hideg uborkalé is nagyon egészséges, és üdítő, frissítő.

Meghámozott, kimagvált és egy-másfél centiméteres kockákra vágott patisszont is kovászolhatunk. Erre a célra a nagyméretű, kevésbé zsenge példányok is megfelelnek. Az egészen zsenge, uborka nagyságú cukkini szintén alkalmas a kovászolásra. Kovászolni nem csak tökféléket lehet, hanem lereszelt vagy kb. 0,5 cm vastag szeletekre vágott és felaprózott fehér káposztát, sőt fokhagymát is.

SOK MINDENT LEHET KOVÁSZOLNI !

Kovászos cukkini

Cukkini, só, kapor, fokhagyma, kenyér. A cukkiniket megmossuk, levágjuk a végüket, hosszában négyfelé, vagy hatfelé vágjuk és üvegbe tesszük. Jön a kapor, a néhány gerezd fokhagyma és felöntjük sós forrált vízzel. A tetejére egy szelet pirított kenyeret teszünk, kistányérral letakarjuk és napos helyre tesszük. 4-5 nap múlva leszűrjük, tiszta üvegbe és hűtőbe kerül.

Kovászott hagyma

A közepes hagymákat megpucolva üvegekbe rakjuk. A néhány gerezd fokhagymát, a kaporágot rápakoljuk és felöntjük egy liter felforralt vízzel, amibe egy marék só van. A többi ugyanaz, kovászott fokhagymát is ugyanígy készíthetünk.

Kovászott cékla

A lengyel kedvencet télen is megcsinálhatjuk. 1 kg cékla, 7 dkg kenyér, 2,5 l víz, fokhagyma kell hozzá. A céklát

megmossuk, meghámozzuk, szeleteljük az üvegbe rétegezzük. Felöntjük meleg felforralt vízzel,

rámorzsoljuk a kenyeret, arra rávagdaljuk a fokhagymát. Gézzel, vagy más szövettel lekötjük, napig meleg helyen tartjuk, leszűrjük és üvegbe téve hűvös helyen tároljuk.

És a leves!

A kovászos uborkát felkockázva tehetjük salátába is, de aki szereti a különleges, pikáns ízeket, az csináljon kefir-almás kovászos uborkalevest! 15 perc alatt van kész.

Hozzávalók 4 személyre: 10 dkg alma, 20 dkg kovászos uborka, 5 dl kaukázusi kefir, 4 dl zöldség- vagy húsleves (lehet kockából is), 1 teáskanál menta, 1 mokkáskanál morzsolt koriander

Az almát megtisztítjuk, és a kovászos uborkával együtt apró kockára vágjuk.

A kefir kikeverjük a levessel, beletesszük a mentát, a koriandert és egy csipet sót. Amikor kész az ízesített lé, beletesszük az almát és uborkát, majd hűtőben 1 órán át pihentetjük. Tálalásnál kínálhatunk hozzá pirítóst.

SODOKU

Feladat a hiányzó mezők kitöltése számokkal 1-től 9-ig az alábbi megkötésekkel: Minden 3 x 3-as kis négyzetben ismétlés nélkül szerepeljen mind a 9 számjegy. Minden oszlopban és sorban ismétlés nélkül szerepeljen mind a 9 számjegy

6	1	9	8	5				
	3	5	7				9	8
		7	4	1				
5					1	4	6	
		2				9		
	7	6	9					2
				8	7	2		
8	5				2	3	7	
				3	4	5	8	9

	2	9			5	3		
6			4	3				8
	7	3	9					
		7	6		2		5	
			7	5	9		6	1
				1		7		
		4	8		3	1	7	2
	9	2		4	1		3	
								4

A MECSEK-VIDÉK NÉPMONDÁI

A Mecsek titokzatos barlangjai, furcsa szikláit, hol bővizű, hol elapadó forrásai, porrá omlott vagy megrongálódott várai, ritka, másutt meg nem található növényei már a legtávolabbi múltban is felkeltették az itt lakó emberek érdeklődését, szárnyat adtak képzeletüknek, és szakadatlanul ösztönözték arra, hogy a tárgyakat és jelenségeket önmaguk számára megmagyarázzák, és a világról alkotott képébe illesszék.

A természetet járó embert is szorosabban kapcsolja egy táj vagy természeti jelenség által keltett hangulati képhez az arról szóló monda. Segít az élmények kialakításában, elmélyítésében. Ha pedig erre képes, akkor érdemes elolvasni.

Abaligeti-barlang és a törökök

Az abaligetiek a törökök elől a falu határában levő barlangba menekültek. Egy falubeli azonban elárulta őket. A törökök nagy tüzet gyújtottak a barlang bejárata előtt, hogy kifüstöljék a magyarokat. Azok azonban a füst vonulását figyelve titkos kijáratra akadtak, melyen át a hegy ellenkező oldalán kibújtak a szabadba. Csendben megkerülték a hegyet, s hirtelen rajtaütöttek a törökökön, akik közül aki kinn maradt, az ott pusztult el, aki pedig idejében befutott a barlangba, azt meg a saját füstjük ölte meg. A magyarokat bátorságuk, leleményességük megszabadította.

Babás-szerkövek

Élt a Jakab-hegy aljában, a régi Cserkúton két gazdag család. Ezek mindig és mindenben versengtek egymással. Egyszer egy ismeretlen koldus tért be hozzájuk. Mindkét helyen elzavarták, bántalmazták, aki ekkor megátkozta őket: "Akkor váljatok kővé, amikor a legboldogabbak akartok lenni". Mindkét családnak volt egy-egy lánya. A lányok egyszerre mentek férjhez. Az egyik ház násznépe azonban ezúttal megelőzte a másikat, mert előbb ért föl a pálosok Jakab-hegyi kolostorába. Ezek már jöttek visszafelé az esküvőről, amikor a másikat még csak fölfelé tartottak. Éppen ott találkoztak, ahol a szakadékok fölött a legkeskenyebb volt az út. Egyik sem akart kitérni a másik elől. A mérges gazdák egyszerre szólaltak meg: inkább váljunk kővé, de ki nem térünk! Ebben a pillanatban beteljesedett a koldus átká, s az egész násznép kocsikkal, lovakkal együtt kővé változott. Ma is ott láthatók Kővágószőlős felett, a Jakab-hegy oldalában egy sorban.

Büdös-kút

A kút mélyén egy sárkány lakott. Egyszer egy vitéz járt arra. Inni akart a forrásból, amikor a sárkány rátámadt. A vitéz sem volt rest, levágta a sárkánynak mind a hét fejét, s kardjával beleszúrt a szívébe. A sárkány visszasetett a kútba, ott is maradt, s megbüdösödött tőle a forrás vize. Ezért nevezték el a forrást Büdös-kútnak.

Deindol (Daindol)

A szőlővel és gyümölcsfával borított Daindol valamikor egyetlen német emberé volt. Amikor halálát érezte közeledni, fölvitette magát a hegynek arra a részére, ahonnan egész birtokát láthatta. Három fia is vele ment. Az ember fölosztotta közöttük vagyonát. Nyugatról kezdte, rámutatott az első völgyre, és így szóló legidősebb fiához: Das ist dein Thal (svábosan: Dein Thol). Magyarul: Ez a te völgyed! Majd a középső fiához szólva rámutatott a másik völgyre, s megint mondta: dein Thol. Végül a legkisebbnek szintén: dein Thol. Innen ered ennek a területnek a hármas felosztása: Nagy-, Közép- és Kis-Deindol.

Jakab-hegyi kincsek

A Jakab-hegyi vár valamikor gazdag földesúré volt, aki rengeteg aranyat, ezüstöt harácsolts össze. Egyszer váratlanul háború tört ki. A földesúr nem tudta, hova rejtethné el kincseit. Alattvalóival hatalmas pincét ásatott a kolostor temploma alá. Oda rejtett egy nagy kád aranyat és egy nagy kád ezüstöt. Az arannyal töltött kádon egy kakas ül, az ezüsttel töltött kádat pedig sárkány őrzi. A kakas is, meg a sárkány is elátkozott király, akiknek az a büntetésük, hogy vigyázzanak a kincsekre. Élő ember még nem is jutott hozzájuk, pedig megpróbálták.

Kanta-vár

A mohácsi vész után a Mecsek északi oldalán álló elhagyott sziklavárban egy rablólovag, Kanta ütött tanyát. Innen járt szörnyű kalandokra, s itt rejtegette a sok kincset és a messzi vidék leggyönyörűbb leányát, akit szintén úgy rabolt el szüleitől. Valamelyik gazdag töröknek készült eladni, de közben maga szerette meg. De hiába halmozta el a leányt a kincsek özönével, az nem viszonozta a rablóvezér szerelmét, mert volt már kedvese, aki a törökök ellen harcolt. Kanta úgy lett rablóvezér, hogy kisgyerek korában öccsével együtt elrabolták anyjától. Egy aranylánc és rajta anyjának képe volt minden, ami származására emlékeztette. Egy nap ismeretlen ifjú harcos kért éjszakai szállást a várban. Elmondta, hogy egy magyar várból jön, és menyasszonyát akarja meglátogatni. Kanta így tudta meg, hogy ez az a férfi, akihez az ő foglya nem akar hűtlen lenni. Fölbérelte egy bizalmas emberét, aki másnap a Mecsek rengetegében tovább-siető ifjút meggyilkolta. A szerencsétlen ifjú gyűrűjét és nyakláncát az orvgyilkos magával vitte bizonyítékul. A nyakláncról és a rajta levő képről tudta meg Kanta, hogy tulajdon testvérét gyilkoltatta meg. Holttestét a vár tövében temettette el. Az ifjút nemsokára menyasszonya is követte a halálba. Kanta is megváltozott. Nem rabolt, nem hatalmaskodott többé, kincseit szétszította a szegények közt, ő maga pedig magányos remeteként gondozta a két szerelmes sírját, amíg nem követte őket az örök nyugalom honába. Nevét a mai napig megőrizte a romjaiban meglévő Kanta-vár.

Kőlyuk

A törökök kirabolták Mátyás budavári palotáját. Ibrahim basa a rablott kincsekkel és Mátyás könyveivel a Mecsek egyik rejtett barlangjában, talán éppen a Kőlyukban húzódott meg. Itt lakott egy aggastyán a lányával. Ibrahimnak megtetszett a lány, s hogy az apa ne legyen útjában, mindjárt megölte. A haldokló öreg halála percében megátkozta a gyilkos törököt: Ha lányomat bántani mered, semmisülj meg vele együtt! Ibrahim kinevette az átkozódó aggastyánt, a leányt pedig megragadta, s egyre beljebb vonszolta a barlangba. Ebben a pillanatban szörnyű vihar támadt, hatalmas kövek gördültek a kijárat elé. Ömlött az eső. A barlang fölött volt egy tumba, ami pillanatok alatt megtelt vízzel. A víz áttörte a barlang falát és rázúdult a benne levőkre. Megsemmisült Ibrahim basa a lánnyal együtt, s velük a sok kincs és Mátyás drága könyvei is.

Lámpás-völgy

Egy szegény ember favágó fia megunta a sok nyomorúságot, nélkülözést, és elhatározta, hogy annak az erdőnek a völgyében, ahol dolgozni szokott, megpróbál kincs után kutatni. Az öregektől többször hallotta, hogy a völgyben kincsnek kell lennie, mert sokszor láttak éjjel kékes lángokat fölcsapni a földből. Alig ásott a fiú, fényes fekete köveken koppant az ásója. Esteledvén, tüzet rakott. Az égő gallyakat ezekkel a fekete kövekkel rakta körül. Egyszer csak észrevette, hogy azok éppen úgy izzanak, mint a parázs. Aranyat nem talált, így hát a fekete kövekből vitt haza. Otthon is kipróbálták, s kiderült, hogy a fekete kő jobban melegít, mint a fa. A legény szorgalmasan járt a fekete kőért. Mind többen és többen csatlakoztak hozzá, már egészen mélyre ástak és éjjel is dolgoztak. Mindegyik embernek volt lámpása, s a hegy tetejéről jól lehetett látni a lámpások fényének imbolygását. A völgy innen kapta a nevét.

A mánfai templom I.

Koppány, amikor Szent István megverte seregeit, fekete lován menekült. István fehér táltos lován vette üldözőbe. Kercseligetén, Oroszlón és Mánfán dobantva szökkent a ló, így érte utol az árulót. A király ezen a három helyen emeltetett egy-egy templomot a sorsdöntő küzdelem emlékére.

A mánfai templom II.

A török kiűzése után a mánfaiak új helyen kezdték építeni falujukat. Teheneiket a Meleg-mányi védett völgybe hajtották legelni. A tisztásokat elvadult őserdő zárta körül, ami az elfelejtett régi templomot is benőtte. Amikor egyszer a pásztor felébredt ebéd utáni szunyókálásából, a tehének között hiába kereste a bikát. Hirtelen harang kondult, elindult a hang irányában. A sűrű bozótban megtalálta az állatot: szarva beakadt a folyandárba, amely körülfonta a kis templom harangját is, és ahogy szabadulni akarva rázta a fejét, megszólalt a harang. A pásztor elmondta a faluban, hogy megtalálta a régi templomot. Aki csak tehette, másnap azon dolgozott, hogy megtisztítsa a templomot és környékét.

Pécsváradi titkos alagút

A pécsváradi vár alatt van egy kápolna, altemplom. Ehhez az altemplomhoz vezető folyosó végén volt egy vasajtó. Innen indult az az alagút, amely a Zengő tetején levő Bagoly-várban ért véget. Az alagút sok embernek nyújtott menedéket ezer esztendő alatt. Legutoljára 1849-ben rejtőztek benne emberek: a szabadságharc öt honvédtisztje itt keresett menedéket a császár kopói elől. A falu lakói is tudtak róluk, de annyira egy szívvel utálták a zsarnokokat, hogy nem akadt ember, aki elárulta volna a rejtőzködőket.

Rikájó

A Máré-patak vadregényes völgyének egy részét nevezik Rikájónak. A hagyomány szerint boszorkányok tanyája. Sötét és mély árnyék borul rá még napsütésben is. Hát még éjszaka! Ilyenkor a boszorkányok előjönnek rejtekükből, és hátborzongatóan visítoznak, rikoltoznak. Talán ettől a vészjósló riogástól kapta a nevét. Egy-egy fuvaros már kocsisól lezuhant itt a mélybe. A nép ezt is a boszorkányok művének tartotta. Ismerik hírét a kisgyerekek is, mert ha rosszkodnak, az öreganyjuk vagy anyjuk a Rikájóba küldi őket. Ettől aztán még a legrakoncátlanabbak is megszéledülnek.

Vak Béla fája és kútja

A Kálmán király bosszúja elől Bizánc felé menekülő Álmos herceg a pécsváradi kolostorban rejtette el a szintén megvakított fiát, Bélát. A kolostor falánál állott egy szép gesztenyefa. Ez alatt órák hosszat elüldögélt a vak herceg, mert nem vehetett részt a többi nemes ifjúval a lovagi tornákban. Jó időben kivezetette magát a várból a mintegy három mérföldre levő forráshoz, amelyet azóta Béla kútjának nevez a nép. A király gesztenyefája is kiállotta a történelem viharait. Hatalmas vastag fa lett belőle, de aztán kikezdte az idő, és egy szélvihar kidöntötte.

Zsongor-kő

A Jakab-hegy alján élt egy Zsongor nevű legény. Ennek a legénynek volt egy gyönyörű menyasszonya. A Jakab-hegyi várban lakó török basa szemet vetett a leányra, és fondorlattal elrabolta, várába vitte. Zsongor csak a kedvező alkalmat várta, és egy viharos éjjel elindult a leány kiszabadítására. Sikertelenül is megszöknüök, de az utolsó pillanatban az örök felfedezték a szöktetést, és lóra kapva üldözőbe vették Zsongort, aki a leányt maga mögé ültette a nyeregbe. Nem sikerült egéruat nyerniük, az üldözők bekerítették őket. Zsongor egy nagyon lapos kőhöz ért a lovával, a kő alatt félelmetes mélység. Amikor üldözői közel értek hozzá, megsarkantyúzta a lovát, s a szikláról a mélységbe ugratott. Kedvesével együtt halálra zúzták magukat, de nem kerültek a törökök fogságába. A közeli falu lakói illendően eltemették őket a szikla alatti tisztáson, s azóta a sziklának Zsongor-kő a neve.

Nosztalgia

XLVI. Országos Vasutas Természetjáró Találkozó Sikonda.

1999. június 23-27.

A találkozón 237 fő vasutas természetjáró jött össze a gyönyörű Mecsekben, hogy újból együtt tölthessen néhány tartalmas napot, feleleveníthesse a régi kapcsolatokat és megismerkedhessen az ország e páratlanul szép vidékével. A megnyitó után a Pécsi Vasutas Koncertfúvós Zenekar műsora igazi meglepetésként érte a résztvevőket. Az EKE képviseletében régi ismerősünk, a Gyopár folyóirat főszerkesztője Ajtay Ferenc érkezett a találkozóra, aki az EKE üdvözlését tolmácsolta.

Az első túranapon sokan a Mecsek gyönyörű völgyeit érintő túrákra indultak (Melegmányi völgy, Nagy-mély völgy), akik csak kisebb sétát szerettek volna tenni, azok a Dóczy malom, mánfai Árpádkori templom - Sikonda-fürdő útvonalat járták be. A kultúrát választók városnézésre indultak, ahol Pécs nevezetességével ismerkedtek.

A programok a következő napokban hasonlóak voltak, minden nap volt kis, közép és nagytúra, és pécsi városnézés. A résztvevők cserélődtek más-más útvonalat választva. Aki pihenésre vágyott, az a magyarhertelendi strandon "áztatta" magát vagy Sikondán rövid séta után tette ugyanezt. A túrázni vágyóknak is akadt mindig választék, a kitartóbbak még a Mecsek legmagasabb csúcsát, a Zengőt is

megjárták, érintve túrájuk során néhány hagyományos vasutas találkozóhelyet, így a Cigány-hegyet és Püspökszentlászlót.

A találkozó utóéjszakai 10 résztvevő csapat sátorépítésben, svédversenyben valamint a környékkel kapcsolatos kérdések körében mérkőzött meg egymással. A

táborozást a Szózat hangjai tették ünnepélyessé, valamint az óriási táborűz, amelynél szinte az egész tábor énekét visszhangozta a sikondai erdő.